

Aseiniad ysgrifenedig sy'n gwerthuso'n feirniadol sut y gellir defnyddio Asesu ar gyfer Dysgu mewn cyfres o gyfleoedd dysgu i hybu cynnydd ar draws y meysydd dysgu a phrofiad a ddewiswyd.

Yn yr aseiniad hwn byddaf yn trafod gwahanol strategaethau asesu ar gyfer dysgu a pha mor ddefnyddiol ydynt, hefyd pa rai sydd efallai ddim mor ddefnyddiol o fewn amgylchedd y dosbarth. Darllenwyd yn llyfr Rita Berry pwysigrwydd Asesu ar gyfer dysgu ac fel mae'n wybodaeth benodol sydd wedi cynllunio er mwyn i'r unigolion o bob gallu yn gallu datblygu a chynyddu yn ei gwaith. Gan fod yn bwysig ystyried fod asesu yn naturiol o fewn y dosbarth er mwyn gallu cefnogi a chydweithio yn yr ystafell dosbarth a'r broses addysgu a dysgu. Berry R, 2008 (P6) Assessment for learning. Dywedodd Rita Berry uchod mae asesu ar gyfer dysgu yn hanfodol er mwyn gallu deall y ddealltwriaeth y disgyblion y dosbarth, cydweithio hanfodol i wneud yn siŵr fod y dysgu gorau yn digwydd. Byddwn yn gwerthuso strategaethau rwyf wedi defnyddio yn wersi blaenorol yn ystod profiad dysgu proffesiynol, edrych ar beth oedd wedi gweithio a'r pethau nad oedd wedi gweithio ac fel gallaf addasu a datblygu yn y dyfodol gan roi'r addysg gorau i'r disgyblion. Mae asesu ar gyfer dysgu yn elfen bwysig yn pob ystafell dosbarth o bryd mae'r plant yn cychwyn hyd at bryd mae unigolion yn gadael addysg, agor drysau i gyfleoedd a swyddi yn y dyfodol ac yn yr ysgol mae'r asesu yma yn helpu paratoi athrawon i gynllunio gwersi er mwyn mesur cynnydd a datblygiad cywir ac addas.

Yn ôl llywodraeth Cymru yn y cwricwlwm i Gymru nawr mae yna ganllawiau asesu penodol er mwyn plant gael ei gefnogi a chael ei herio ac yn addas i bob dysgwr. Llywodraeth Cymru, 2022. Mae'r cwricwlwm I Gymru wedi cael ei gynllunio trwy alluogi dysgwyr trwy'r pedwar diben, dysgwyr uchelgeisiol, gyfranwyr mentrus, dinasyddion egwyddorol ac unigolion iach, mae pob ysgol yn Gymru gyda dyletswydd i gefnogi ei ddysgwyr gan gynnwys llais y dysgwyr fel blaenoriaeth. Llywodraeth Cymru, 10 Ionawr, 2022.

Yn ystod fy mhrofiad dysgu proffesiynol roeddwn wedi cael ei osod yn ddosbarth blwyddyn 5, ystafell dosbarth o alluoedd gwahanol ar draws y camau cynnydd Cymru. Roedd yr ystafell yma gyda 27 o ddisgyblion a'r rhan fwyaf oedd merched, roedd natur y dosbarth yn dangos bod y plant yn awyddus i ddysgu pethau newydd ac yn hapus i gael rhywun newydd yn eu dosbarth. Nid oedd neb yn fy ystafell ddosbarth â diagnosis swyddogol ar gyfer unrhyw anghenion dysgu ychwanegol, roedd rhai pryderon wedi'u codi ynghylch un neu ddau a gymerais i ystyriaeth wrth gynllunio fy ngwersi.

Yn fy nhri chynllun gwers ymwelais â 3 maes dysgu a phrofiad gwahanol, sef iaith, Llythyrau a Chynlluniau, Celfyddydau a Dyniaethau, roedd y tair gwers yma hefyd yn dod o dan yr un thema, Perthynas, felly roedd y plant yn treulio amser yn edrych ar yr ardal leol a pherthnasodd gwahanol a oedd o gwmpas nhw.

Mae yna chwe maes dysgu a phrofiad, dewisais ieithoedd, llythrennedd a chyfathrebu fel un maes oherwydd mae nifer o sgiliau gwahanol yn cael ei ddefnyddio er mwyn llwyddo, er enghraifft darllenwyd ar hwb Cymru mae sgiliau gwranddo, siarad, darllen ac ysgrifennu yn cael ei ddefnyddio llywodraeth Cymru (2022).

Mae pob un o'r sgiliau hynny yn cael ei ddefnyddio yn fywyd cyffredinol bob dydd felly yn yr ystafell dosbarth cyfle i asesu pa mor hyderus mae plant yn defnyddio'r sgiliau yma. Wrth ddatblygu iaith, llythrennedd a chyfathrebu bydd safon y gwaith a'r sgiliau uchod yn mynd yn uwch gan allu gwneud synnwyr o beth maen nhw'n dysgu, llywodraeth Cymru, (Mawrth, 2021) Enghraifft o ddatganiad o'r hyn sy'n bwysig o fewn iaith, llythrennedd a chyfathrebu yw:

“Mae mynegi ein hunain drwy ieithoedd yn allweddol i gyfathrebu.” (llywodraeth Cymru, 2022)

Bwriad y maes dysgu a phrofiad celfyddydau mynegiannol yn gynnwys pum disgyblaeth celf, cerddoriaeth, dawn, drama a ffilm a'r cyfryngau digidol, sydd yn gynnwys weithgareddau gwaith grŵp, unigol a'r broses greadigol, llywodraeth Cymru, 2022. Mae'r cyfle yn y maes yma i ddefnyddio eich dychymyg a gwrthio'r defnydd llais y digabl, gadael i'r unigolion yma llwyddo mewn ffyrdd gwahanol sydd ddim mor academaidd ag eraill yn y dosbarth. Un datganiad o'r hyn sydd yn bwysig yw:

“Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol er mwyn dyfnhau sgiliau a gwybodaeth gelfyddydol, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol.” (llywodraeth Cymru, 2022)

Mae'r dull hwn o ddysgu hefyd yn rhoi cyfle i asesu dysgu mewn gwahanol ffyrdd hefyd, mae asesu mwy gweladwy yn bosibl yn ogystal ag asesu ar bapur.

Y trydydd maes yw'r Dyniaethau, mae'r dyniaethau hefyd yn gynnwys pynciau gwahanol: hanes, crefydd, gwerthoedd a moeseg, astudiaethau cymdeithasol. (llywodraeth Cymru, 2022) Mae'r maes yn gynnwys themâu sydd yn gwneud ymwybyddiaeth am lawer o bethau, profiadau a bydd yn berthnasol i unigolion. Enghraifft o ddatganiad sydd yn bwysig:

“Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac yn amrywiol, ac maen nhw'n cael eu llywio gan weithredoedd a chredoau pobl.” (llywodraeth cymru, 2022)

Ar draws y tri maes dysgu a phrofiad uchod mae asesu dealltwriaeth plant yn hanfodol er mwyn gallu llwyddo cynllunio dysgu perthnasol, gan ddilyn y ffordd mae'r byd addysg yn newid ac yn ehangu. Pwysig i beidio gwneud penderfyniad fel canlyniad o un peth, gan gofio fod nifer o bethau i ystyried. (addysg Cymru, llywodraeth, 2022).

Beth yw asesu ar gyfer dysgu? Mae asesu ar gyfer dysgu yn rhan hanfodol o ddysgu, yn fyr yn ôl James Ko a Pamela Sammons 'effective teaching: a review of research and evidence' mae asesu ar gyfer dysgu yn effeithiol er mwyn cychwyn ac annog gwelliant unigolion, (Ko J, Sammons P, p2, 2013). Mae addysgu effeithiol yn cael ei chynllunio'n addas ar gyfer unigolion yn y dosbarth penodol, trwy asesu plant gallwch weld ar ba cam gynnydd/lefel o waith mae angen ar gyfer dasg benodol. Dywedwyd Dylan Wiliam a Paul Black yn ei lyfr 'inside the black box' (2010) bod pwysigrwydd o dysgu rhyngweithiol, a bod angen i athrawon asesu er mwyn sicrhau gallwch pawb gwneud cynnydd gan cynwys plant gyda anhawsterau. Mae cael y trafodaeth fel dosbarth, darllen gwaith a amrywiaeth o ffyrdd arall yn gallu helpu arsylwi o fewn y dosbarth. (Wiliam D, Black P, 2010) Mae yna amrywiaeth o strategaethau gallwn ddefnyddio sydd yn dod o dan yr elfennau gwahanol cwestiynu, adborth athrawes, hunain asesu ac asesu cyfoedion. Mae asesu yn ffordd gallwch fesur cryfderau plant a llunio llwybr er mwyn gallu gwneud cynnydd, nid yw asesu fod yn seiliedig ar farn bersonol neu awgrym o un darn o waith rydych wedi gweld (llywodraeth Cymru, 2022). Gwnaeth damcaniaethwr Piaget arsylwi ar plant a'r ffordd roedden nhw'n cael sgwrs a deall cwestiynnau a felly gwnaeth wneud y theori datblygiad gwybyddol. Mae theori datblygiad gwybyddol (Main P, 2021) sydd yn cefnogi'r dull cwestiynnu agored yn y dosbarth sydd yn hybu plant i siarad a meddwl am atebion mae'n nhw'n rhoi. Yn cychwyn gyda dull cwestiynnu gall hyn gael ei wneud yn wahanol ffyrdd trwy dechrau gyda'r athrawes yn cwestiynnu pryd rydw i'n cyflwyno, cwestiynnu gwybodaeth blaenorol? Beth ydy'n nhw'n gwybod yn barod? Beth hoffwn nhw gwybod? Neu plant yn cwestiynnu ei gilydd, gan defnyddio partneriaid trafod neu trafodaeth grwp.

Mae adborth athrawes hefyd yn rhan hanfodol o ddysgu sydd yn plethu mewn gyda cwestiynnu, ond mae adborth athrawes hefyd yn gallu fod yn crwydo o gwmpas y dosbarth. Gall crwydo fod yn effeithiol oherwydd mae'r plant yn gallu gweld bod diddordeb gyda chi fel athrawes ynddo nhw, a gall marcio fyw digwydd yn yr un pryd felly gall y plant cywiro gwaith fel bod nhw'n ysgrifennu.

Wedyn trafodwn hunain asesu ac asesu cyfoedion sydd yn gallu gael ei gyflawni trwy ddefnyddio meini prawf llwyddiant, mae rhestr wirio yn ei le er mwyn llwyddo gwneud dasg sydd wedi ei osod. Mae hunanasesu yn y dysgyblion yn fyrfyrio a gwneud awrgrymiadau ei hun er mwyn gallu gwella ei waith, lle mae asesu cyfoedion yn y broses o disgyblion yn asesu yn feirniadol a gwneud awrgrymiadau personol. (Roberts, T. 2006). Gall enghraifft

hefyd fod o hunanasesu trwy ddefnyddio tocyn gadael ar diwedd y wers, mae hyn yn dau peth aeth yn dda ac un peth gallwch wella. Cyfle i'r plant asesu ar ol darllen ei waith a ciwiro os oes angen cyn i athrawes marcio.

Mae ymchwil bresenol gan NCCA yn dweud fod Meini Prawf Llwyddiant yn gael ei rhoi er mwyn i ddisgyblion gael bwriad dysgu, fel bod darlun glir o'r athro neu athrawes o beth sydd angen gyflawni yn ystod y wers y diwrnod hyn, a fod yn bwysig rhannu awgrymiadau a terminoleg glir. (2015) Mae'r meini prawf llwyddiant yn gallu fod er mwyn marcio gwaith eich hun neu er mwyn partner gallu marcio eich gwaith, ffordd effeithiol a syml, gall plant wedi creu meini prawf llwyddiant ei hun a felly mae'r llwyddiant yn fwy diddorol i'r plant.

Cwestiwn dadleuol iawn y gwelwyd gan Ralph Waldo Emerson (2015) a yw Meini Prawf Llwyddiant yn gallu fod yn rhy amrywiol a heriol i blant o fewn ystafell dosbarth, os nad yw'r plant yn glir o beth maen nhw'n wneud a yw'n deg i rhoi rhestr wirio yddynt gyda disgwyliadau uchel os nad yw pob disgybl yn gallu rhoi mewn gwaith o'r un safon i mewn.

Thema sydd wedi ei osod yw 'perthyn' ac felly rydym am edrych ar yr ardal leol a'r gymuned sydd yn o gwmpas, yn yr achos yma'r ardal leol o Ferthyr ac felly penderfynais ymchwilio mewn i'r ardal Aberfan. Pwysigrwydd uchel ddigwyddiad pwysig wnaeth digwydd yn y dre fach yma, mae'r ardal hefyd yn berthnasol ac felly yn ennill diddordeb y plant. Mae yna nifer o strategaethau asesu a allwch ddewis er mwyn dysgu effeithiol, fel darllenwyd uchod mae yna pedwar elfen wahanol sydd yn bwydo mewn i asesu ar gyfer dysgu. Wrth cynllunio y tair wers yma wnes i hefyd ystyried beth gwnaeth Donaldson dweud yn 'dyfodol llwyddiannus' (2015) o dan argymhell 35: "Dylai'r trefniadau asesu sicrhau y bydd yr holl fwriadau a dilyniant pwysig o ran dysgu mewn perthynas â'r pedwar diben cwricwlwm yn cael eu hasesu mewn ffordd berthnasol a chymesur.", a felly mae'n pwysig wneud yn siwr bod y wers yn berthnasol i'r dosbarth dysgu.

Am y cynllun gyntaf gan ystyried y thema sef 'perthyn' gwnes i penderfynnu cynllunio wers ar gyfer dosbarth blwyddyn 5 lle bydd rhaid creu ffeil ffeithiau, bydd hyn yn gael ei gyflawni trwy gwneud ymchwil annibynnol o fewn y wers. Gwelwyd yn atodiad un bydd llun o Aberfan fel sbardun a byddaf yn asesu beth mae'r plant yn gwybod yn barod trwy gadael nhw ei drafod yn 'partneriaid trafod' wrth y bwrdd. Bydd amser ydd 3 munud gael ei osod er mwyn gallu trafod beth sydd yn y llun? Ble mae'r llun wedi gael ei gymryd? Beth sydd yn digwydd? Pryd? Ac yn y blaen.. Mae partneriaid trafod yn ddysgu gweithredol sydd yn wneud i'r plant meddwl a rhannu syniadau, sydd yn cynyddu cryfriad ac yn ennyn diddordeb a cyfranogiad y ddisgyblion. (reading rockets, 2023) Cefnogwyd y datganiad hyn o 'reading rockets' gan Ahmed Amin Awad Raba, Creative education (2017) yn pwysleisio ar y gwelliant ar sgiliau cyfarthrebu unigolion y dosbarth.

Ar ol i'r dair funud gorffen byddaf yn cychwyn gan cwestiynnu a dechrau trafodaeth fel dosbarth er mwyn atgyfnerthu a drilio sgiliau llafar a iaith gyda'r unigolion dosbarth. Mae'r wers yma yn gynnwys maes dysgu a phrofiad iaith, llythrennedd a chyfarthrebu ac y dyniaethau, byddwn yn guro datganiadau o'r hyn sydd yn bwysig trwy darganfod a ymchwilio gwybodaeth ar y dre leol Aberfan. Wrth imi cynllunio'r wers yma rwyf hefyd wedi ystyried y pedwar diben a gwneud yn siwr fod y plant yn gallu anelu i fod yn dinasyddion egwyddorol gwybodus (llywodraeth cymru, 2020).

Gobeithio fydd y cwestiynnu yma yn dechrau trafodaeth gan ceisio sicrhau fod pawb yn cyfrannu, ond dwedwyd Adele Sewell "One issue that teachers face when using questions is that they do not use them to assess and stretch students within a classroom. Often they fail to engage students as questions do not utilize HOTS (higher order thinking)." (2022), sydd yn pwysleisio ar y ochr arall o cwestiynnu yn y dosbarth a effeitholrwydd.

Wedyn fel dosbarth byddwn yn cynllunio 'llwybr llwyddiant' (Meini Prawf Llwyddiant) sydd yn addas ar gyfer y dasg sydd o blaenau, bydd yr ymchwil annibynnol yn cymryd amser a felly mae gennym syniadau o beth gallwn rhoi yn y Meini Prawf Llwyddiant gwelir yn atotiad un syniadau er mwyn cyrraedd bwriad dysgu. Darllenwyd gan Cambridge University (2019) "Sharing the aims of a lesson and success criteria helps learners to see what they are aiming for and what they need to do to achieve those aims.", sydd yn dangos fod yn bwysig dangos i'r plant i ble mae angen i chi anelu, pwysig cyrraedd targed.

I orffen y wers bydd y plant yn hunanasesu ei waith gan defnyddio 'llwybr llwyddiant', marcio fel rhestr wirio can rhoi 'tic' yn y bocs addas o beth i gynnwys. Gall wedyn ychwanegi beth allwch wneud y dro nesaf er mwyn cynyddu safon y gwaith mae'r plant wedi cyflwyno.

Yr ail cynllun yn gynnwys tasg ar gyfer blwyddyn pump a mae angen ysgrifennu erthygl papur amdano'r trychineb digwyddodd yn Aberfan, cyn i'r gwrs yma cychwyn roedd y gwrs cyn wedi paratoi ar gyfer llwyddo wneud hyn. Ar gyfer ysgrifennu'r erthygl papur roedd angen trafod gwybodaeth blaenorol a felly cwestiynnu'r plant ar beth digwyddodd? Gwlwyd yn atotiad 2 isod yn gwmws lle wnes i ddefnyddio y strategaethau asesu ar gyfer dysgu yn ystod y wers. Mae cwestiynnu effeithiol yn helpu athrawon adnabod a mesur ble mae'r unigolion yn y dosbarth ar lefelau dysgu wahanol, gallwch wedyn gynhyrchu tystiolaeth o'r dysgu gallwch defnyddio er mwyn dysgu pellach. (Cambridge University, 2019)

Nesaf bydd angen cynllunio meini prawf llwyddiant, mae'r plant yn adnabod hyn fel 'llwybr llwyddiant', rydym am paratoi fel dosbarth am y pethau pwysig sydd angen mynd i mewn i'r erthygl yma. Pwysig hefyd ystyried y galluodd gwahanol yn y dosbarth, felly wneud yn siwr bod pwyntiau mae pawb yn gallu bwrw. Cyn gadael y dosbarth bydd angen i pawb ail darllen ei waith a ciwiro unrhywbeth sydd yn ei angen, wedyn llenwi mewn tocyn gadael – bydd y tocyn yma yn gynnwys dau cwestiwn:

1. Beth aeth yn dda?
2. Sut allwn gwella?

Mae dwy seren a dymuniad yn hefyd cyfle i'r ddisgyblion ail ddarllen ei waith ac adnabod y llwyddianau. Cyfle i'r plant gwneud cynydd yn ei waith gan ystyried a dathlu ei gwaith, darllenwyd o 'global education supplies and solutions' gan Remediana Dias fod dathlu llwyddiant yn yr ysgol yn atgyfnerthu hunan-barch a hyder yn yr ysgol a tu fas o'r ysgol.

Mae'r trydydd wers i crynhoi'r holl dysgu rydym wedi bod yn wneud amdano trychineb Aberfan, cyfle i'r plant mwynhau a symud o fewn y dosbarth gan creu lluniau llonydd o olygfeudd gwahanol am y drychineb. Pwysigrwydd o gael y plant i meddwl am yr emosiwn y pryd ar effaith cafodd ar y dre bach lleol, ac ystyried elfennau pwysig mae nhw barod wedi dysgu amdano, ffocws yw i weithio fel tim er mwyn creu golygfa neu tri gan rhoi ei hun yn y sefyllfa mor gymaint a nhw gallu a meddwl am y ansoddeiriau mae nhw wedi ddefnyddio. Hefyd gall ddefnyddio'r cyfweiliadau o bobl eraill mae nhw wedi gweld er mwyn gallu dangos empathi tuag at eraill, rwyf am arsylwi ac asesu y cydweithio sydd wedi digwydd er mwyn llwyddo cyflawni'r dasg yma. Mae'r cynllun yma yn cynnwys dau maes dysgu a phrofiad sydd yn celfyddydau mynegiannol a dinasyddiaeth, felly trawsgiricwlaidd, byddaf yn defnyddio'r dysgu blaenorol o'r dau wers cyn er mwyn atgyfnerthu a cynyddu'r dysgu. Gan cychwyn gyda ddefnyddio llwybr llwyddiant o fel gallwn gwneud lluniau llwyddiannus, a beth sydd yn wneud lluniau da. Darllenwyd uchod y pwysigrwydd o gwestiynnu pan rydym yn ddysgu ar lawr y ddosbarth, eto yn hybu y trafodaeth yn y dosbarth. Wedyn byddwn yn gofyn i'r blant os ydyn nhw'n gallu dangos bodiau o dealltwriaeth o'r dasg sydd o flaenau nhw, ar ôl trafod y pethau pwysig sydd yn wneud llun da. Darllwnwyd ar 'smart tools for teachers (2020) yn dibynny ar ymatebion y unigolion yn y ddosbarth gall athrawes dosbarth mynd nol dros esboniad, ail – dysgu neu addasu yr dasg.

Fel gallwch ddarllen uchod mae yna nifer o strategaethau allwch ddefnyddio er mwyn asesu yn y dosbarth, a mae pwyslais fawr ar beth mae Asesu ar gyfer Dysgu yn olygu o fewn ysgolion. Dwedwyd Brown (2003) bod asesu a dysgu yn cydfynd law yn llaw, ac mae asesu yn casglu data o werth er mwyn gallu wella dysgu unigolion. Mae'r canllawiau sydd yn gael ei gynnwys yn y giricwlwm i gymru gyda un sydd yn penodol am asesu, adran 71 sydd trafod y trefniadau ar gyfer asesu o fewn yr ystafell dosbarth, darllenwch isod:

“

- pennaeth a chorff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir
- darparwr addysg feithrin a ariennir nas cynhelir
- yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb a phwyllgor rheoli uned cyfeirio disgyblion

- person sy'n darparu addysg heblaw yn yr ysgol ac eithrio unedau cyfeirio disgyblion o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996
- awdurdod lleol yng Nghymru.

“

(Llywodraeth cymru, 2022)

Mae'r pwyntiau uchod yn ddangos beth sydd yn gorfod gael ei ystyried pan mae ysgol yn gwneud penderfyniadau a trefniadau pan cynllunio asesu.

Ym mersonol rwyf yn edrych ymlaen i barhau amrywio y strategaethau sydd ar gael a nad rwyf wedi son amdano uchod pan fyddwn yn ddysgu yn y dyfodol, mae yna nifer o ysgolion gyda trefniadau sydd yn gweithio ar gyfer nhw yn penodol ac mae'n bwysig fel athro neu athrawes rydych yn addasu eich hun ar gyfer anghenion o fewn eich dosbarth penodol chi. Yn fras gallwch gweld yn benaf o ymchwil Wiliam a Black fod nifer o bethau positif i gymryd o Asesu ar gyfer Dygsu a gwpl o bethau mae dal angen gweithio arno er enghraifft athrawon yn bwysleisio ar y chyflwniad y gwaith sydd yn cymryd o'r answadd dygu pan mae'r plant ar dasg (Wiliam D, Black P, 2010). Mae asesu ar gyfer dysgu yn cychwyn yn ysgolion pan mae plant dim ond yn tair mlwydd oed ac yn aros yr un peth tan bod nhw'n gorffen ei addysg, mae hyn yn greu dilyniant dysgu glir sydd yn pwysig yn y gwricwlwm Cymru a'r pethynas a'r continiwm (llywodraeth Cymru, 2022)

Cyfeirnod

Bennett, R.E. (2011). Formative assessment: a critical review. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 18(1), pp.5–25.

doi:<https://doi.org/10.1080/0969594X.2010.513678>.

Black, P. and Wiliam, D. (2010). *Inside the Black Box Raising Standards Through Classroom Assessment*. [online] ResearchGate. Available at: https://www.researchgate.net/publication/44836144_Inside_the_Black_Box_Raising_Standards_Through_Classroom_Assessment.

Bristol, U. of (). *Self and peer assessment*. [online] www.bristol.ac.uk. Available at: <https://www.bristol.ac.uk/digital-education/assessment-online/self-and-peer-assessment/#:~:text=Self%20assessment%20means%20the%20process>.

Cambridge International (2019). *What does assessment for learning mean?* [online] Available at: <https://www.cambridgeinternational.org/Images/271179-assessment-for-learning.pdf>.

<https://www.facebook.com/learningspy> (2015). *Why I struggle with learning objectives and success criteria*. [online] David Didau. Available at: <https://learningspy.co.uk/learning/8696/>.

Llywodraeth Cymru (2018). *Gwella addysgu*. [online] Available at: <https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2020-07/Improving%2520teaching%2520-%2520cy.pdf> [Accessed 9 Jan. 2024].

Llywodraeth Cymru (2019a). *Y Celfyddydau Mynegiannol: Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig - Hwb*. [online] hwb.gov.wales. Available at: <https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru/y-celfyddydau-mynegiannol/datganiadau-o-r-hyn-sy-n-bwysig/>.

Llywodraeth Cymru (2019b). *Y Dyniaethau: Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig - Hwb*. [online] hwb.gov.wales. Available at: <https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru/y-dyniaethau/datganiadau-o-r-hyn-sy-n-bwysig/>.

Llywodraeth Cymru (2020). *Cefnogi cynnydd dysgwyr canllawiau asesu - Hwb*. [online] hwb.gov.wales. Available at: <https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru/trefniadau-asesu/cefnogi-cynnydd-dysgwyr-canllawiau-asesu/>.

Llywodraeth Cymru (2023). *Trefniadau asesu ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir - Hwb*. [online] hwb.gov.wales. Available at: <https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru/trefniadau-cwricwlwm-ac-asesu-ar-gyfer-lleoliadau-meithrin-a-ariennir-nas>.

cynhelir/trefniadau-asesu-ar-gyfer-lleoliadau-meithrin-a-ariennir-nas-cynhelir/ [Accessed 9 Jan. 2024].

Llywodraeth Cymru (2019). *Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu: Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig - Hwb*. [online] hwb.gov.wales. Available at: <https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru/ieithoedd-llythrennedd-a-chyfathrebu/datganiadau-o-r-hyn-sy-n-bwysig/>.

Main, P. (2021). *Jean Piagets theory of Cognitive Development*. [online] www.structural-learning.com. Available at: <https://www.structural-learning.com/post/jean-piagets-theory-of-cognitive-development-and-active-classrooms#:~:text=The%20Theory%20of%20Cognitive%20Development>.

Sewell, A. (2022). *Effective questioning in teaching*. [online] www.structural-learning.com. Available at: <https://www.structural-learning.com/post/questioning-in-teaching>.

smartertoolsforteachers.org. (n.d.). *Tools for Teachers - Smarter Balanced*. [online] Available at: <https://smartertoolsforteachers.org/resource/45?expand=true>.

Atodiad 1

Darpar athro:	Catrin Williams	Dosbarth / Grŵp	Bl.5
MDPh neu Bwnc:	Thema: perthyn laith llythrennedd a chyfarthrebu	Dyddiad (<i>sylwer y gall y sesiwn hon fod yn un barhaus</i>):	
Cysylltiadau ystyrion â'r Cwricwlwm (Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig, Disgrifiadau dysgu, y cwricwlwm 'blaenorol'...)	Mae deall ieithoedd yn allweddol i ddeall y byd o'n hamgylch. Mae llenyddiaeth yn tanio'r dychymyg ac yn ysbrydoli creadigrwydd.		
Cysylltiadau ystyrion ar draws y Cwricwlwm (Cysylltiadau â MDPheu eraill neu'r Fframweithiau sgiliau trawsgwricwlaidd)	Dynaethau Mae ymholi, archwilio ac ymchwilio yn ysbrydoli chwilfrydedd am y byd, ei orffennol, ei bresennol a'i ddwyfodol Mae ein byd naturiol yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol.		
Targedau Personol (targedau a'r effaith ganlyniadol ar ddysgu – cyfeiriwch at unrhyw dargedau sydd wedi'u nodi yn y dyddlyfr dysgu neu gyfarfod adfytyrio wythnosol a disgrifiwch yr effaith a ddymunir ar ddysgu)			
Bwriad Dysgu 'Dylai hyn ganolbwyntio ar y dysgu gan y disgyblion yn ystod y wers, yn hytrach na'r hyn y byddant yn ei wneud, a dylai fod yn fyr, yn gyraeddadwy ac yn fesuradwy.' (Crichton, H., a Mcdaid, A. 2016 t. 196)			
Ffeil ffeithiau Trychineb Aberfan – ymchwil annibynnol, darganfod gwybodaeth newydd – paratoi a gyfer gwers nesaf			
Meini prawf llwyddiant Yr hyn mae angen i'r disgyblion ei ddangos i fodloni'r Bwriad Dysgu yn llwyddiannus.			
- Plant am greu llwybr llwyddiant gyda'n gilydd 1. Ansoddeiriau 2. Lluniau 3. Amrywio brawddegau 4. Teitl deniadol			
Cynllunio ar gyfer camsyniadau: Defnyddiwch yr adran hon i ragweld gwallau a chamddealltwriaethau disgyblion a'r ymatebion yr ydych yn bwriadu eu rhoi iddynt.			

DILYNIANT ADDYSGU A DYSGU (Ychwanegwch neu dynnu rhesi isod fel y bo'n briodol)				
Amseru: Rhannwch yr amseru yn grwpiau os yw'n briodol. Gwnewch yn siŵr fod disgyblion yn mynd ati i 'wneud' yn gyflym a bod y cyfnodau pontio'n cael eu hystyried	Rôl yr athro a'r staff cymorth: e.e. cwestiynau allweddol, adalw dysgu blaenorol, modelu ac esboniadau, gwirio dealltwriaeth, defnydd a fwriedir o oedolion ychwanegol Dewis o fodel addysgegol neu o'r 12 egwyddor addysgegol	Y dysgu gan y disgyblion a'r gweithgareddau: Beth fydd y disgyblion yn dysgu ei wneud a pha weithgareddau / adnoddau fydd yn hwyluso hyn? Cyfeiriwch at y ddogfen Dysgu Sylfaen i gael manylion y ddarpariaeth.	Strategaethau Cynhwysol (yn cynnwys gwahaniaethu): Y rhesymau dros sgaffaldio a manylion hynny. Mathau o gynrychiolaeth mewn tasgau.	Gwiriwch beth mae disgyblion yn ei wybod, yn ei ddeall, ac yn gallu ei wneud: Cwestiynau allweddol, mathau o ymarterion adalw, cyfleoedd i hunanasesu ac asesu cymheiriaid, cyfleoedd marcio byw, adborth a fwriedir.
Sbardun – 5 munud i feddwl	Dangos llun aberfan ar y bwrdd gwyn – gadael amser meddwl	Plant yn ddefnyddio'r llun i ddisgrifio – meddwl am elfennau gwahanol, teimladau, ansoddeiriau a lle mae'r llun wedi gosod	Defnydd partneriaid trafod – cwestiynnu ei gilydd rhannu syniadau	Defnyddio Cwestiynnu i hybu'r dysgu – ble? Beth? Sut?
Y dasg	Gwneud qr cods gwahanol – plant yn ddefnyddio am wefanau am Aberfan, lluniau, cyfweiliadau o profiadau o'r pryd	Tasg annibynnol – gwaith ymchwil er mwyn gallu creu feil ffeithiau/two page spread yn ei lyfrau/ google slides. Cyflwyno gwybodaeth fel mae nhw eisiau ond rhaid cyflwyno ffeithiau cywir	a.d.y/grwp gwaelod: gweithio yn partneriaid os oes angen MAT: Cwestiynnu pellach – gweithio yn annibynnol	Creu llwybr llwyddiant fel dosbarth – rhestr wirio
Crynodeb		Dangos gwaith ei gilydd – cymharu – ychwanegi ffeithiau os oes amser		Marcio cyfoedion gan ddefnyddio llwybr llwyddiant

Atodiad 2

Darpar athro:	Catrin Williams	Dosbarth / Grŵp	Bl.5
MDPh neu Bwnc:	Thema: perthyn laith llythrennedd a chyfarthrebu	Dyddiad (sylwer y gall y sesiwn hon fod yn un barhaus):	
Cysylltiadau ystyrion â'r Cwricwlwm (Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig, Disgrifiadau dysgu, y cwricwlwm 'blaenorol'...)	Mae deall ieithoedd yn allweddol i ddeall y byd o'n hamgylch. Mae llenyddiaeth yn tanio'r dychymyg ac yn ysbrydoli creadigrwydd.		
Cysylltiadau ystyrion ar draws y Cwricwlwm (Cysylltiadau â MDPheu eraill neu'r Fframweithiau sgiliau trawsgwricwlaidd)	Dyniaethau Mae ymholi, archwilio ac ymchwilio yn ysbrydoli chwyfrydded am y byd, ei orffennol, ei bresennol a'i ddyfodol Mae ein byd naturiol yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol.		
Targedau Personol (targedau a'r effaith ganlyniadol ar ddysgu – cyfeiriwch at unrhyw dargedau sydd wedi'u nodi yn y dyddlyfr dysgu neu gyfarfod adfytyrio wythnosol a disgrifiwch yr effaith a ddymunir ar ddysgu)			
Bwriad Dysgu 'Dylai hyn ganolbwyntio ar y dysgu gan y disgyblion yn ystod y wers, yn hytrach na'r hyn y byddant yn ei wneud, a dylai fod yn fyr, yn gyraeddadwy ac yn fesuradwy.' (Crichton, H., a Mcdaid, A. 2016 t. 196)			
Erthygl papur Trychineb Aberfan			
Meini prawf llwyddiant Yr hyn mae angen i'r disgyblion ei ddangos i fodloni'r Bwriad Dysgu yn llwyddiannus.			
- Plant am greu llwybr llwyddiant gyda'n gilydd 1. Brawddegau llawn gan amrywio dechrau'r brawddeg 2. Ansoddeiriau diddorol 3. Lluniau 4. Teitl deniadol			
Cynllunio ar gyfer camsyniadau: Defnyddiwch yr adran hon i ragweld gwallau a chamddealltwriaethau disgyblion a'r ymatebion yr ydych yn bwriadu eu rhoi iddynt.			

DILYNIANT ADDYSGU A DYSGU (Ychwanegwch neu dynnu rhesi isod fel y bo'n briodol)				
Amseru: Rhannwch yr amseru yn grwpiau os yw'n briodol. Gwnewch yn siŵr fod disgyblion yn mynd ati i 'wneud' yn gyflym a bod y cyfnodau pontio'n cael eu hystyried	Rôl yr athro a'r staff cymorth: e.e. cwestiynau allweddol, adalw dysgu blaenorol, modelu ac esboniadau, gwirio dealltwriaeth, defnydd a fwriedir o oedolion ychwanegol Dewis o fodel addysgegol neu o'r 12 egwyddor addysgegol	Y dysgu gan y disgyblion a'r gweithgareddau: Beth fydd y disgyblion yn dysgu ei wneud a pha weithgareddau / adnoddau fydd yn hwyluso hyn? Cyfeiriwch at y ddogfen Dysgu Sylfaen i gael manylion y ddarpariaeth.	Strategaethau Cynhwysol (yn cynnwys gwahaniaethu): Y rhesymau dros sgaffaldio a manylion hymny. Mathau o gynrychiolaeth mewn tasgau.	Gwiriwch beth mae disgyblion yn ei wybod, yn ei ddeall, ac yn gallu ei wneud: Cwestiynau allweddol, mathau o ymarferion adalw, cyfleoedd i hunanasesu ac asesu cymheiriaid, cyfleoedd marcio byw, adborth a fwriedir.
Sbardun – 5 munud i feddl	Dangos llun aberfan ar y bwrdd gwyn – gadael amser meddwl	Plant yn ddefnyddio'r llun i ddisgrifio – meddwl am elfennau gwahanol, teimladau, ansoddeiriau a lle mae'r llun wedi gosod Gwneud mat eiriau o ansoddeiriau ddefnyddiol/agoriadau brawddeg	Defnydd partneriaid trafod – cwestiynnu ei gilydd rhannu syniadau	Defnyddio Cwestiynnu i hybu'r dysgu – ble? Beth? Sut?
Y dasg	Defnyddio ffeil ffeithiau o'r gwers blaenorol – qr cods plant yn ddefnyddio am wefanau am Aberfan, lluniau, cyfweiliadau o profiadau o'r pryd (o soes angen defnyddio eto)	Dechrau'r erthygl papur – stopio hanner ffordd trwy trafod beth ydyn ni wedi ysgrifennu, marcio ar y cyd Cynwys lluniau, ffeithiau, teitl	a.d.y/grwp gwaelod: gweithio yn partneriaid os oes angen MAT: Cwestiynnu pellach – gweithio yn annibynnol	Creu llwybr llwyddiant fel dosbarth – rhestr wirio

 Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant University of Wales Trinity Saint David	Yr Athrofa Centre for Education Addysg i Gymru Education for Wales	Dangos gwaith ei gilydd – cymharu – ychwanegi feithiau os oes amser	 APLP PPPA Mae'r cyfodion gan ddefnyddio llwybr llwyddiant
--	--	--	--

Atodiad 3

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

Darpar athro:	Catrin Williams	Dosbarth / Grŵp	Bl.5
MDPh neu Bwnc:	Thema: perthyn Celfyddydau Mynegiannol	Dyddiad (sylwer y gall y sesiwn hon fod yn un barhaus):	
Cysylltiadau ystyrlon â'r Cwricwlwm (Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig, Disgrifiadau dysgu, y cwricwlwm 'blaenorol'...)	Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol er mwyn dyfnhau sgiliau a gwybodaeth gelfyddydol, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol. Mae creu yn cyfuno sgiliau a gwybodaeth, gan dynnu ar y synhwyrau, ysbrydoliaeth a dychymyg.		
Cysylltiadau ystyrlon ar draws y Cwricwlwm (Cysylltiadau â MDPPhau eraill neu'r Fframweithiau sgiliau trawsgwricwlaidd)	Dynaethau Mae ymholi, archwilio ac ymchwilio yn ysbrydoli chwilfrydedd am y byd, ei orffennol, ei bresennol a'i ddyfodol Mae ein byd naturiol yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol.		
Targedau Personol (targedau a'r effaith ganlyniadol ar ddysgu – cyfeiriwch at unrhyw dargedau sydd wedi'u nodi yn y dyddlyfr dysgu neu gyfarfod adfyfrio wythnosol a disgrifiwch yr effaith a ddymunir ar ddysgu)			
Bwriad Dysgu 'Dylai hyn ganolbwyntio ar y dysgu gan y disgyblion yn ystod y wers, yn hytrach na'r hyn y byddant yn ei wneud, a dylai fod yn fyr, yn gyraeddadwy ac yn fesuradwy.' (Crichton, H., a Mcdaid, A. 2016 t. 196)			
Lluniau llonydd – dod a'r teimladau i fyw – meddwl am y trychineb – cyn i'r trychineb digwydd, pryd mae'n digwydd ac ar ol i'r trychineb digwydd			
Meini prawf llwyddiant Yr hyn mae angen i'r disgyblion ei ddangos i fodloni'r Bwriad Dysgu yn llwyddiannus.			
- Teimladau clir - Person cyntaf - Gwaith grŵp da/effeithiol - Rol gan pawb			
Cynllunio ar gyfer camsyniadau: Defnyddiwch yr adran hon i ragweld gwallau a chamddealltwriaethau disgyblion a'r ymatebion yr ydych yn bwriadu eu rhoi iddynt.			

Yr Athrofa
Centre for Education
Adding | Organising | Educating for Values

Prifysgol Gyrmanu
V Ddeddf Ddeddf Ddeddf
University of Wales
Thirny Saint David

APLP
PDPA

DILYNIANT ADDYSGU A DYSGU
(Ychwanegwch neu dynnu rhesl isod i'f y bo'n briodol!)

[illegible]

Yr Athrofa
Centre for Education
Prifysgol Cymru
v Ddodol Ddaif Siant
University of Wales
Trefory, Sarnet Ddaif

APLP
PDPA

				— Dangos bodau er mwy ddiagos datbwlchiad
Cynnydd		Dangos gwaith a glydd – trafod beth oedd yn dda am y Bureau Gwmed tocy gadael cyn gadael y wens. Beth aeth yn dda? Sut allwn wella?		Hunain sasu